

105 904

Národní památkový ústav		
Došlo:	06.10.2016 11:01:00	
Č. j.:	NPU-310/78737/2016	
Listů:	1 Příloh:	4

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Římskokatolická farnost Votice
Táborská 57
259 01 Votice

Váš dopis značky

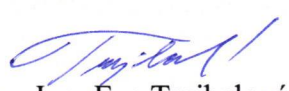
Naše značka
MK 50063/2016 OPP
MK-S 6136/2015 OPP

Vyřizuje/linka
Dědková Olga Mgr. / 428

V Praze dne:
03.08.2016

Věc: řízení o prohlášení souboru fary č. p. 98, obec Vrchotovy Janovice, okres Benešov, Středočeský kraj, za kulturní památku – rozhodnutí

V příloze Vám zasíláme rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 50063/2016 OPP, sp. zn. MK-S 6136/2015 OPP, ve výše uvedené věci.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

MINISTERSTVO KULTURY
Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1 – Malá Strana
IČ: 00023671 21

Příloha: Rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 50063/2016 OPP, sp. zn. MK-S 6136/2015 OPP ze dne 3. 8. 2016.

Stejnopis rozhodnutí:

Národní památkový ústav, generální ředitelství

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze

Městský úřad Votice, úsek památkové péče

Krajský úřad Středočeského kraje, úsek památkové péče

Vlastní

1 - 021 970

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

MKCRX00A3AZO

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Rozhodnutí nabylo právní moci: 2. 9. 2016

za správnost: Opa Děkovan!

V Praze dne 3. 8. 2016
č. j. MK 50063/2016 OPP
sp. zn. MK-S 6136/2015 OPP

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče

prohlašuje

podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů, **soubor fary č. p. 98, k. ú. Vrchotovy Janovice, obec Vrchotovy Janovice, okres Benešov, Středočeský kraj,**

za kulturní památku.

Soubor je tvořen:

1. **fara č. p. 98** (na pozemku st. parc. č. 68), **spolu s pozemkem st. parc. č. 68**, k. ú. Vrchotovy Janovice
2. **hospodářská budova bez č. p.** (na pozemku st. parc. č. 68), k. ú. Vrchotovy Janovice
3. **vjezdová brána** (při faře a hospodářské budově), na pozemku st. parc. č. 68, k. ú. Vrchotovy Janovice

4. **ohradní zeď** (před hlavním průčelím fary, sestává z vysoké tarasní zdi z lomového kamene a navazujícího oplocení z plného cihlového zdiva) **a ohradní zeď** (z lomového kamene, při farní zahradě na západní straně areálu), na pozemcích parc. č. 1230/1 a parc. č. 1231/1, k. ú. Vrchotovy Janovice
5. **zahrada - pozemky parc. č. 1230/1 a 1231/1**, k. ú. Vrchotovy Janovice

V tomto řízení dle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, je účastníkem řízení: Římskokatolická farnost Votice, Tábořská 57, 259 01 Votice, IČ: 61664561.

Nedílnou součástí výroku tohoto rozhodnutí je zakres umístění kulturní památky do kopie katastrální mapy.

Odůvodnění

Ministerstvo kultury na základě podnětu Mgr. Ludmily Fiedlerové z pracoviště Odd. starších českých dějin v zámku Vrchotovy Janovice a Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze, zahájilo správní řízení o prohlášení souboru fary č. p. 98 (fara č. p. 98 spolu s pozemkem st. parc. č. 68, hospodářská budova bez č. p., vjezdová brána, ohradní zeď (před hlavním průčelím fary, sestává z vysoké tarasní zdi z lomového kamene a navazujícího oplocení z plného cihlového zdiva) a ohradní zeď (z lomového kamene, při farní zahradě na západní straně areálu), zahrada - pozemky parc. č. 1230/1 a 1231/1), obec Vrchotovy Janovice, okres Benešov, Středočeský kraj, za kulturní památku.

Odůvodnění: „jedná se o třetí nejstarší stavbu v obci (po kostelu sv. Martina a zámku). Navíc situovanou v bezprostřední blízkosti tohoto kostela a tedy součást „pohledu na něj“, což mluví ve prospěch zachování podoby fary, přestavěné v r. 1788 z dávné mešní kaple. Už „C.k.centrální komise pro zachování památek“ v roce 1912 odmítla zbourání fary a její nahrazení novostavbou s tím, že jde o „památnost a budovu svými rozměry dominující obrazu krajiny.“

Argumentem může být i skutečnost, že se existence kaple svým způsobem promítá do života Janovic dodnes - každoroční pout' se tu slaví po svátku Marie Magdaleny.

V obci Vrchotovy Janovice jsou evidované v Ústředním seznamu kulturních památek celkem tři stavby - zámek s přílehlým areálem, kostel sv. Martina s márnicí a kamennou ohradní zdí a kamenný silniční mostek, přičemž areál kostela a mostek se nachází blízko navrhované farní budovy. Reprezentativní vesnická fara jako příklad hmotově tradiční barokní církevní stavby, avšak se složitějším stavebním vývojem a předpokladem zachovaného středověkého zdiva mešní kaple, navíc urbanisticky hodnotná svým vyvýšeným umístěním v nejstarším jádru obce, může Ústřední seznam kulturních památek výrazně obohatit. V okrese Benešov je památkově chráněno celkem devět farních budov, většinou barokních, z nichž pouze dvě byly přestavěné z původně středověké stavby (fara v Kamberku, přestavěná ze středověké tvrze a vysoce reprezentativní fara v Miličíně s dochovaným gotickým jádrem stavby). Ve venkovském prostředí po panských sídlech a sakrálních památkách, s jejichž přestavbami mnohdy také souvisejí, představují farní budovy nejcennější typ kulturních památek.“

V řízení se vyjádřil Městský úřad Votice, odbor životního prostředí a památkové péče, který ve svém stanovisku ze dne 14. 12. 2015, č. j. 28991/2015/ŽP-Ko, sp. zn.

27163/2015/ŽP-Ko, prohlášení předmětného souboru za kulturní památku doporučil s odůvodněním: „*Soubor fary č. p. 98 ve Vrchotových Janovicích se nachází na jižním okraji historické části sídla, severně od něj (přes silnici) je areál kostela sv. Martina, dál navazuje areál zámku s parkem a východně od fary je další kulturní památka silniční most - kamenný mostek. V knize Posvátná místa Království českého, ARCIDIECESE PRAŽSKÁ, Vikariáty: Sedlčanský a Votický, od Dr. Antonína Podlahy z roku 1912 se uvádí, že roku 1788 byla upravena bývalá kaple sv. Máří Magdaleny v dům farní: „a to tak, že zdivo bylo v délce o 3 1/2 sáhu rozšířeno; v šířce a výšce bylo ponecháno“. Z tohoto i z popisu jednotlivých částí areálu fary uvedeného ve stanovisku Národního památkového ústavu, ÚOPSC v Praze, ze dne 9. 9. 2015 vyplývá, že se jedná o kulturně a historicky hodnotný a z hlediska regionálního významný soubor.*“

Dále se vyjádřil Krajský úřad Středočeského kraje, odbor kultury a památkové péče, který ve svém stanovisku ze dne 15. 12. 2015, č. j. 154707/2015/KUSK, sp. zn. SZ_154707/2015/KUSK, prohlášení předmětného souboru za kulturní památku rovněž doporučil s odůvodněním: „*Fara se nachází v centru obce, u původně románského kostela sv. Martina. V knize Zaniklé kostely Čech se uvádí, že fara zde byla založena v roce 1788 místo zrušeného kostela (kaple) sv. Máří Magdaleny, jehož vznik byl tradován do 15. století. Stavba jednolodního kostela sv. Máří Magdaleny vznikla v době, kdy farní kostel sv. Martina byl spravován utrakvisty. Kostel sv. Máří Magdaleny byl zrušen roku 1787 a přestavěn na faru pod vedením místního hospodářského ředitele Prokopa Pokorného. Mobiliář (obrazy, sochy, zvon) byl přenesen do kostela sv. Martina. Při přestavbě kostela na faru byla dostavěna část zdiva na východní straně. Východně od budovy fary stojí hospodářská budova, která je doložena již v mapách stabilního katastru. Přesná datace výstavby tohoto objektu není známa, lze uvažovat o zařazení do cca 1. pol. 19. století. Do areálu je přístup vjezdovou bránou s novodobými vraty a brankou, areál fary je ohraničen ohradní zdí z lomového kamene s cihelnou nadezdívkou. Datace ohradní zdi není známá, cihelná nadezdívka v části ohrazení do ulice je zřejmě z 20. století. Navrhované stavební objekty areálu fary jsou celkově dochované, fara je majetkem Římskokatolické farnosti Votice.*“

Areál fary představuje nedílnou součást stavebního vývoje historického středu městyse Vrchotovy Janovice, funkčně je spjatý s kulturní památkou kostelem sv. Martina, stavební a památkovou dominantou. Stavby kostela sv. Martina a zaniklého kostela sv. Máří Magdalény tvořily v minulosti významný urbanistický celek na návrší obce. Památková hodnota stavby fary barokní spočívá v jejím stáří a skutečnosti, že tato stavba zahrnuje stavební konstrukce již zaniklého gotického kostela sv. Máří Magdalény. Tyto památkové hodnoty, známé z historických pramenů a zároveň dobrý stav objektu jsou natolik významné, že lze doporučit prohlášení za kulturní památku i bez znalosti vnitřního stavu objektu. Památkovou hodnotu má i hospodářský objekt, který lze datovat do 1. pol. 19. století. Památková hodnota stavebních objektů spočívá i v jejich prostorovém uspořádání v místě, charakteristickém pro tehdejší venkovskou zástavbu. Je tedy důvodné doporučit k prohlášení také pozemky, které v převážné míře dokládají historickou parcelaci, jak je vyobrazena v mapách stabilního katastru.

Farní stavby ve venkovských i městských sídlech představují povětšinou památkově cenné objekty, které dokládají historický stavební vývoj sídel. V minulosti tyto objekty byly místy nejen duchovního života, ale také místní centra vzdělávání a úřední správy (školní výuka, matriky). V současnosti je velké množství těchto objektů, z důvodu zániku původních funkcí a nenalezení nového využití, v ohrožení. Do nedávných dob těmto stavbám často nebyla přisuzovaná významnější památková hodnota. Doposud také nebyl tento specifický druh staveb odborně systematicky zpracován. V roce 1898, kdy byl vydán Soupis památek pro

politický okres sedlčanský, zde byla budova fary popsána pouze jako „bezvýznamná stavba z první pol. XVIII. stol., z kostelíka sv. Máří Magdalény upravená“.

Účastník řízení byl o zahájení řízení vyrozuměn podle § 3 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, dopisem Ministerstva kultury ze dne 13. 11. 2015, pod č. j. MK 68964/2015 OPP, a byl informován o svých právech a povinnostech v řízení. Účastník řízení v dopise ze dne 1. 12. 2015 s prohlášením předmětného souboru za kulturní památku nesouhlasil. Ovšem neuvedl důvody, které by popíraly památkovou hodnotu souboru. V uvedeném dopise zároveň požádal o prodloužení lhůty ke svému vyjádření. Ministerstvo kultury následně lhůtu prodloužilo usnesením ze dne 4. 1. 2016, č. j. MK 125/2016 OPP. Účastník řízení se již písemně nevyjádřil.

V souladu s § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, byl účastník řízení informován v dopise ze dne 8. 7. 2016, č. j. 45252/2016 OPP, o tom, že již byly shromážděny všechny podklady pro rozhodnutí a byl vyzván, aby se vyjádřil jak k nim, tak ke způsobu jejich zjištění, případně navrhl jejich doplnění v zákonem stanovené lhůtě. Účastník řízení této možnosti nevyužil.

Popis:

Fara č. p. 98: jedná se o patrovou stavbu obdélného půdorysu, která směřuje podélným severním průčelím ke komunikaci. Budova vyzděná z lomového kamene, místy z cihlového zdiva, je opatřena omítkou s okrovým nátěrem. Průčelí jsou hladká, bez okenních šambrán. Stavbu člení sokl a fabionová korunní římsa s lištou. Podélná průčelí jsou o třech osách, štítová průčelí o dvou okenních osách. Na pohledově exponované stavbě se sedlovou střechou krytou bobrovkami upoutávají pozornost mírně zvlněné dvouetážové štíty s lisénovými rámci a čučky ve vrcholu. Zatímco východní štít do dvora je prolomen jednoduchým obdélným oknem, západní štít je v dolní části opatřen nikou protnutou římsičkou a v horní části s kruhovým větracím otvorem. Uprostřed pohledového severního průčelí vyniká kamenný pravoúhlý portál s profilací. Dřevěné vstupní dveře jsou dvoukřídlé, se čtvercovými a obdélnými profilovanými výplněmi. Obdélná okna, osazená ve špaletách, jsou dvoukřídlá, dvojí, místy starší šestitabulková, místy již jednodušší dvoutabulková.

Hospodářská budova bez č. p.: jedná se o nevelkou hospodářskou budovu situovanou východně od fary. Tato přízemní hospodářská budova obdélného půdorysu je situovaná v odstupu kolmo k budově fary. Je vyzděna převážně z lomového kamene (místy z cihel) a opatřena vápennou omítkou. Západní průčelí (otočené do dvora) je o třech osách, s vjezdem zakončeným segmentovým obloukem a obdélnými vstupy s dřevěnou zárubní a původními jednokřídlými dveřmi. Východní průčelí, viditelné z ulice, je bez okenních i vjezdových otvorů. Valbovou střechu kryje novodobá drážková krytina.

K budově na severní straně navazuje drobný přístavek chléva s pohledově viditelným základem střešní konstrukce a pultovou stříškou. Přístavek s chlévy navazuje na pilíř vjezdové brány.

Vjezdová brána (při faře a hospodářské budově): pilířová vjezdová brána je vyzděná ze smíšeného zdiva.

Ohradní zeď (před hlavním průčelím fary): obíhá pozemek předzahrádky nepravidelného téměř obdélného tvaru a vede až ke komunikaci, součástí je schodiště vedoucí k brance. Sestává z vysoké tarasní zdi z lomového kamene a navazujícího oplocení z plného cihlového zdiva členěného hranolovými pilířky v pravidelném odstupu.

Ohradní zeď (při farní zahradě na západní straně areálu): z lomového kamene.

Během hodnocení Ministerstvo kultury zvážilo všechny výše uvedené podklady jednotlivě i ve vzájemných souvislostech a rozhodlo o prohlášení souboru fary č. p. 98 v obci Vrchotovy Janovice za kulturní památku.

Ministerstvo kultury dospělo k závěru, že farní budova č. p. 98 má dlouhý a složitý stavební vývoj. V jádru se jedná o středověkou stavbu z 15. století - objekt vznikl ve 2. polovině 80. let 18. století přestavbou středověké mešní kaple sv. Máří Magdaleny (kaple byla zrušena za dob Josefa II., kdy vznikla ve Vrchotových Janovicích potřeba farního bydlení). Stavba č. p. 98 je tak příkladem objektu, který dokládá historický vývoj sakrálních staveb ovlivněných josefínskými reformami na konci 18. století, které měly významný dopad na jejich vzhled a využití. Z podkladů shromážděných v řízení vyplývá, že si farní budova do současnosti uchovala svůj autentický vzhled z konce 18. století a je z architektonického hlediska kvalitní a reprezentativní barokní stavbou. Dle exteriéru a archivních podkladů budova nebyla dotčena výraznějšími stavebními úpravami, které by změnily její původní charakter.

Ministerstvo kultury prohlašuje za kulturní památku společně s vlastní farní budovou i její dřívější hospodářské zázemí tvořené nevelkou hospodářskou stavbou s drobným přístavkem chléva. Celý objekt, který je ve shodném rozsahu zakreslen již na mapě stabilního katastru ze 40. let 19. století, se do dnešní doby rovněž dochoval ve své autentické podobě a velmi vhodně pohledově doplňuje farní prostředí. Tradiční hmota hospodářského stavení je ve vztahu k budově fary velmi důležitá, neboť souvisí se stavebně historickým vývojem areálu s jeho hospodářským zázemím a vytváří východní hranici farní usedlosti.

Nedílnou a hodnotnou součástí areálu fary je i pilířová vjezdová brána, která celý areál uzavírá.

Památková hodnota všech výše uvedených stavebních objektů spočívá nejen v jejich stáří, ale i v jejich prostorovém uspořádání, které dokládá historický a stavební vývoj celého areálu.

Pohledově velmi atraktivní farní areál se nachází v exponované poloze v historickém jádru obce, na vyvýšeném místě naproti kostelu sv. Martina (rovněž kulturní památka), s nímž je historicky spjat a spoluutváří tak historické prostředí centra obce. Na památkové hodnotě farního areálu se vysokou měrou podílí i jeho historické oplocení, které se rovněž dochovalo v původní podobě a zejména v úseku obíhajícím pozemek předzahrádky před hlavním průčelím fary zvyšuje pohledovou malebnost areálu.

Památkově cennou součástí areálu fary jsou i pozemky, na kterých se jednotlivé stavby nacházejí a pozemky zahrady, které jsou s vlastní obytnou budovou historicky spjaty a tvoří s ní jeden nedílný celek.

Předmětný areál, jehož architektonická i urbanistická hodnota je nesporná, je bezesporu význačným dokladem historického a stavebního vývoje místa, kde se nachází.

Ministerstvo kultury závěrem konstatuje, že areál fary č. p. 98 v obci Vrchotovy Janovice svým umístěním, historickou, architektonickou i urbanistickou hodnotou a zachovanými konstrukcemi i stavebními detaily splňuje podmínky pro prohlášení věci za kulturní památku ve smyslu ustanovení § 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního

řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu). Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Příloha: soubor fary č. p. 98, obec Vrchotovy Janovice, okres Benešov, Středočeský kraj
- kopie katastrální mapy s vyznačením umístění věci; nedílná součást tohoto
rozhodnutí

